

**A. Bronicki, S. Gułub, W.
Mazurek, W. Ratajczyk**

**Raciborowice Kolonia, woj.
chełmskie, St. I, AZP: 84-92/1**

Informator Archeologiczny : badania 23, 18-19

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Katedrze Archeologii UMCS.
Badania będą kontynuowane.

↓ Pioski, gm. Wąsosz woj. leszczyńskie St. 3 patrz okres halszacki

Poganice, gm. Potęgowo,
woj. słupskie,
St. 4, AZP: 10-32/20

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu

Badania prowadził mgr Jacek Wierzbicki przy współudziale Witolda Świdzkiego i Piotra Piesza. Piętnasty sezon badań. Finansował WKZ w Słupsku i RPBP III.35. Osada ludności kultury pucharów lejkowatych z elementami osadnictwa ludności kultury pomorskiej.

Ogółem w tym sezonie badaniami objęto obszar 162,5 m². Zarejestrowano 303 obiekty (w tym 2 kultury pomorskiej). Były to głównie jamy postłupowe (195) i różnego rodzaju jamy gospodarcze (65), a także odkryto 1 rów fundamentowy chaty słupowej, 1 paleńisko oraz 39 obiektów o funkcji bliżej nieokreślonej. Z obiektów tych oraz z zalegających nad nimi warstw: humusu i warstwy kulturowej pochodzi 8479 fragmentów ceramiki, 1489 krzemieni, 739 kamieni ze śladami obróbki, a także 3 wytwory z bursztynu.

Zakończono badania w południowej części osady (strefa 2), gdzie odsłonięto pozostałości kolejnych chat słupowych oraz kontynuowano prace w środkowej partii osady (strefa 5). Tutaj z kolei dominują obiekty o charakterze gospodarczym (jamy zasobowe, odpadkowe itp.), gdzie stwierdzono liczne występowanie zwęglonych ziarna zbóż (gl. pszenicy), a także orzeszków łaskowych.

W materiale osteologicznym (niezwykle rozdrobnione, przepalone kości) nadal dominują szczątki świni: od 64,0% (strefa 5) do 72,4% (strefa 2) ogółu zidentyfikowanych ułamków kostnych, nad bydłem — odpowiednio: 12,4% i 11,6% oraz owcą/kozą: 5,6% i 8,0%. Najbardziej oba te zbiory różnicuje udział kości zwierząt dzikich, odpowiednio 22,5% i 8,0%.

Strefa 5 zamieszkała była w okresie paralelizowanym ze schyłkiem fazy wióreckiej, a strefa 2 w czasie późniejszym, odpowiadającym fazie lubońskiej i późnolubońskiej grupy wschodniej KPL, aż po początki wczesnej epoki brązu (daty C-14: 1720 ± 50 BC).

Badania w strefie 5 będą kontynuowane.

↓ Potoczek, gm. Potok Wielki woj. tarnobrzęskie St. 3 i 4 patrz paleolit i mezolit

Ptaszkowice (Rojków),
gm. Zapolice, woj. sieradzkie,
St. 3, AZP: 71-47/60

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne
w Łodzi

Badania prowadził dr Andrzej Pelisiak. Finansował WKZ w Sieradzu i Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi. Drugi sezon badań. Osada kultury pucharów lejkowatych i kultury Chłopice-Vesele.

Przebadano obszar o powierzchni 460 m². Z uwagi na duże zniszczenie stanowiska piasną i zagrożenie pozostałej jego części, prace miały charakter rozpoznawczo-ratowniczy. Skoncentrowano się na zbadaniu jeszcze nie naruszonych fragmentów osady oraz ustaleniu jej wielkości. Odkryto stosunkowo liczny inwentarz zabytków kultury pucharów lejkowatych z fazy wióreckiej oraz Chłopice-Vesele. Poza fragmentami ceramiki i przedmiotami krzemieniami znaleziono także półwytwór siekiery kamienną i odłupki kamienne, co świadczy o obróbce kamienia w obrębie osady. Z tą fazą zasiedlenia stanowiska łączy się także silne zniszczenie pozostałości budowli, prawdopodobnie mieszkalnej z dużą ilością polepy, której rozmieszczenie określa domniemaną wielkość domu na ok. 25 — 30 m².

Materiały kultury pucharów lejkowatych koncentrują się w obrębie skupień o powierzchni ok. 300 m².

Zabytki kultury Chłopice-Vesele są nieliczne. Stanowią prawdopodobnie pozostałość krótkotrwałego zasiedlenia stanowiska.

Materiały przechowywane są w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi.

Badania zakończono.

Raciborowice Kolonia,
woj. chełmskie,
St. 1, AZP: 84-92/1

Muzeum Okręgowe w Chełmie

Badania prowadzili: mgr mgr A. Bronicki, S. Guźb, W. Mazurek i W. Ratajczyk. Finansowało Muzeum Okręgowe w Chełmie. Drugi sezon badań. Jama odpadkowa na osadzie wyżynnej kultury pucharów lejkowatych.

Stanowisko znajduje się na lessowym wyniesieniu otoczonym od południa i zachodu przez bezimienny mały ciek wodny — dopływ rzeki Wełnianki.

W okresie międzywojennym znajdowała się tu nieistniejąca obecnie mała cegielnia. Teren został więc częściowo

wo przekształcony przez eksploatację surowca lessowego, a częściowo w wyniku późniejszego niwelowania wyrobisk.

Badania ratownicze podjęto jako reakcję na wiadomość o odkryciu skupiska fragmentów naczyń przez Krzysztofa Czubarę — mieszkańca wsi Raciborowice Kolonia. Procesy erozji wodnej i orka mechaniczna odstoniły strop jamy odpadkowej.

Stanowisko było częściowo badane przez Z. Ślusarskiego w 1956 r. Zorientowany w kierunkach geograficznych wykop badawczy o wymiarach 2,5 x 2,5 m założono tak, aby jama znalazła się w jego centrum.

Obiekt o wymiarach 1,15 x 1,25 m, lekko nieregularnym, okrągłym kształcie w planie płaskim i misowatym dnie zachował się w części przydennej, osiągając ok. 40 cm głębokości od powierzchni ziemi. Wypełnisko w postaci brunatnego lessu nosiło ślady ognia (less przepalony, miejscami pomarańczowy, czarna spaleńcza). Wewnątrz jamy odkryto liczne fragmenty naczyń. Są to: mały pucharek doniczkowy, fragment małej amfory dwuuchej, naczynie wazowate lub puchar lejkowaty (wylew niezachowany), ułamki dużej amfory zdobionej listwą plastyczną z wyciskanyimi dotkami palcowymi, niekompletnie zachowany duży puchar lejkowaty z uszkami kołankowymi, zdobiony krokiewką i pionowym szupkiem, fragment naczynia workowatego oraz ułamek wylewu naczynia szerokootworowego z ornamentem bruzdowym w postaci trzech linii pionowych. Znalezione również trzy całe i 2 zachowane częściowo przeszłiki różnych typów, cztery przepalone siekiery czworocienne, gładzone na całych powierzchniach (przynajmniej jedna była wykonana z krzemienia pasiastego) oraz kamienny rozcieracz.

W jamie znajdowały się liczne szczątki kości, podobnie jak inne zabytki również przepalone. Trzy z nich to narzędzia tnące — ostrza. Pozostałe są resztkami o charakterze odpadkowym. W zdecydowanej większości kości należały do bydła domowego, część do owcy — kozy, bardzo niewiele do świni i zwierząt dzikich. Analizę archeologiczną wykonała A. Lasota — Moskałewska.

Jama jest czysta kulturowo. Materiały ceramiczne datują ją na fazę klasyczną kultury pucharów lejkowatych.

Pobrano próbkę w celu określenia wieku bezwzględnej kości. Analiza C14 zostanie wykonana przez M. Pazdura.

Materiały archeologiczne przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Chełmie.

Badania będą kontynuowane.

Rzucewo, gm. Puck,
woj. gdańskie,
St. nr 1, AZP: 04-42/1

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Badania prowadziła mgr Danuta Król. Finansował WKZ w Gdańsku. Kontynuacja badań z lat 1927-29, 1983-1988. Osada kultury rzucewskiej.

Osada położona jest ok. 1 km na północny-wschód od zabudowań wsi Rzucewo, bezpośrednio nad zatoką Pucką. Założono 1 wykop o powierzchni 1 ara, zlokalizowany w partii środkowej osady. Wyróżniono 19 obiektów. Powierzchnia wykopu i warstwa kulturowa z materiałem kultury rzucewskiej została w znacznym stopniu zniszczona przez późniejsze wkopy.

W bieżącym roku dokończono eksplorację jednej z chat, wyróżnionej w 1988 roku. Jej wypełnisko stanowił czarny piasek, silnie przemieszany z węglem drzewnym.

W obrębie chaty wyróżniono palenisko zbudowane na planie prostokąta. Na zewnątrz chaty, przy ścianie północno-wschodniej wyróżniono skupisko, silnie scalonych kości zwierzęcych, ości i łusek rybich. Zalegało ono na powierzchni około 1 x 1,5 m. W warstwie szczątków kostnych wyróżniono fragmenty naczyń w tym: naczynie rzynekowate.

W materiale zabytkowym wyróżniono: fragmenty naczyń, bryłki bursztynu, 1 paciór rurkowy, 2 szpile kościane, 8 siekier kamiennych, płyty szlifierskie oraz narzędzia krzemienne: drapacze gładzone, skrobacze, grzebki, zgrzebło, przekłuwacze rylce, 4 siekiery krzemienne.

Materiały przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Badania będą kontynuowane.

Samborowice, gm. Pietrowice
Wielkie, woj. katowickie,
St. 49, AZP: 102-39/205

Muzeum Śląskie
w Katowicach.

Badania prowadziła mgr Małgorzata Kurgan-Przybylska pod opieką dr. Krzysztofa Tuni z IHKM PAN w Krakowie. Badania były finansowane przez Muzeum Śląskie w Katowicach oraz Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach. Trzeci sezon badań. Osada neolityczna.

Przeprowadzono wykopaliska na osadzie.

Stanowisko leży około 300 m na zachód od granicy Samborowic i około 500 m na południe od doliny Troi. Rozciąga się ono na wypłaszczeniu, w rozwidleniu pomiędzy szosą prowadzącą ze wsi ku granicy Państwa, a drogą polną biegnącą w wąwozie ku północy w polużu kapliczki św. Anny, przechodząc na niewielki cypel opadający ku dolinie Troi.

Łącznie przebadano powierzchnię 185,5 m², zakładając na cyplu dwa wykopy o wymiarach: 5 x 25 m i 1 x 60,5 m. W obu wykopach ziemia orna zalegała do głębokości około 45-50 cm. Warstwy kulturowej nie stwierdzono, natomiast w jednym z wykopów zaobserwowano na głębokości około 50 cm równoległe, niezbyt